

[Kirsten Madsen]

opnåelse af dansk statsborgerskab, der i virkeligheden ville være blevet afslået, hvis myndighederne havde kunnet tage sig sammen til at få afgjort sagerne på et langt tidligere tidspunkt.

Der skal ingen tvivl herske om, at vi i Fremskridtspartiet vil tage imod egentlige flygtninge, men ved den langsommelige praksis i forbindelse med opnåelse af opholdstilladelse skaber vi en uetisk sortering. Danmark har fået international status som stedet, hvor kriminelle af groveste art kan blive beskyttet og leve et rigt, luksuriøst liv. Men sandheden er jo, at vi derved fratager vore gamle deres fødselsret til at blive ordentligt forsørget på deres livs aften. Det er urimeligt, og det tror jeg alle er enige om.

Men med disse positive tendenser, som Fremskridtspartiet har bemærket hos næsten alle andre partier, ser jeg hen til en positiv behandling under udvalgsarbejdet, og jeg håber, at vi kan nå resultater, der vil gøre, at Fremskridtspartiet for én gangs skyld vil være i stand til at stemme for lovforslaget ved tredje behandling.

Justitsministeren (Erling Olsen):

Jeg takker for konstateringen af, at alle, der er omfattet af lovforslaget, opfylder samtlige betingelser, herunder et længerevarende ophold i landet, og ser frem til resultatet af drøftelserne i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 7:

Forslag til lov om ændring af lov om statens fremskaffelse af jord og udlån til jordbrugsmæs-

sige formål m.m. (Fortsættelse af iværksat frikommuneforsøg om Den Sønderjyske Jordfond).

Af landbrugsministeren (Bjørn Westh).
(Fremsat 6/10 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Helen Jørgensen (S):

Hensigten med dette lovforslag er at fremskaffe lov hjemmel til, at det iværksatte frikommuneforsøg om Den Sønderjyske Jordfond kan fortsætte i en 10-årig periode, hvis det nuværende lovgrundlag i frikommuneloven bortfalder, som det forventes.

Desuden er der tale om redaktionelle ændringer i lov om ændring af lov om statens fremskaffelse af jord og udlån til jordbrugsmæssige formål m.v., f.eks. foranlediget af ændringer i andre love.

I Sønderjylland er der stadig mange små og smalle jordstykker. Fonden giver mulighed for en bedre jordfordeling på lidt længere sigt. Arbejdet med fonden er nu nået så langt, at man har fået nedsat en bestyrelse, der har holdt sit første møde. På næste møde forventer man at tage stilling til, hvordan opkøb af jorden skal prioriteres. Fordelen ved at have en sådan fond er, at man kan handle hurtigt og ved øjeblikkeligt køb af f.eks. ikkebevaringsværdige gårde sikre en bedre jordfordeling til de øvrige.

Man har planer om en række forskelligartede projekter, og lad mig nævne et par stykker: Et naturgenopretningsprojekt, hvor Brede Å føres tilbage til sit oprindelige løb. I Tinglev Kommune ved Raved har et par lodsejere henvendt sig med anmodning om jordfordeling i området. Nordborg Kommune har planer om et feriecenter ved Lavensby; fonden kan gå ind og være behjælpelig ved køb og salg af kompensationsjord til berørte landmænd. I Tønder Kommune ved Abild er der planer om et skovrejsningsprojekt.

Og hvad kan fonden ellers bruges til? Ja, f.eks. har der været problemer i forbindelse med DSB's linieføring i Over-Jerstal, i Rødekro og i Rejsby. Her kunne Den Sønderjyske Jordfond gå ind og være behjælpelig med at skaffe kompensationsjord.

[Helen Jørgensen]

Alt i alt er der mange muligheder i fonden. Den decentralisering af beslutningsprocessen til lokale folk, der her er tale om, er en god idé. Socialdemokratiet kan anbefale lovforslaget.

Bodil Tang Kristensen (KF):

Man må nok sige, at oprettelsen af Den Sønderjyske Jordfond er noget, der er foregået på et hængende hår. Den er blevet iværksat i april 1993, men i argumentationen for at oprette fonden tager man udgangspunkt i, at landbrugsreformen i det 17. århundrede ikke på samme systematiske vis blev gennemført i her-tugdømmerne. Man kan så spørge, om det er et udtryk for lang sagsbehandling eller hvad.

I lovforslaget står der, at jordfonden ikke permanent skal være arealbesidder, og at det forudsættes, at arealerne afhændes hurtigst muligt. I den forbindelse synes jeg, det kunne være interessant, om ministeren kunne oplyse, hvor meget jord staten i forvejen ejer i Sønderjylland.

Det er hensigten, at der over en 4-års-periode skal opbygges en kapital i fonden på 20 mio. kr. Så vil jeg gerne spørge, hvor stor fonden er på nuværende tidspunkt.

Der står også i lovforslaget, at det er amtet og kommunerne, der skal indskyde. Hvordan har man i den forbindelse tænkt sig, at fordelingen bør være? Indskyder staten eventuelt manglende kapital, og i givet fald på hvilke vilkår?

Jeg kunne også godt tænke mig at vide, om det er et krav, at samtlige 23 kommuner deltager økonomisk. Endvidere vil jeg også gerne vide, om ministeren har en fornemmelse af, om samtlige kommuner i amtet er interesseret. Der har været afholdt en høringsrunde, og jeg synes, det er væsentligt at vide, om der er kommet positive tilbagemeldinger fra alle høringsberettigede.

Der står, at Den Sønderjyske Jordfond er undtaget fra fondsloven. Det vil sige, at fondsmyndigheden ikke skal godkende fondens løbende jordkøb. I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at få oplyst, hvordan fonden stiller sig i forhold til landbrugsloven, og jeg tænker her på, om landmænd med mindre end 70 ha og landmænd med et eventuelt suppleringsbehov også har forret forud for den fond.

Umiddelbart kunne jeg også godt forestille mig – og føler mig også lidt utryk ved den situ-

ation – at staten blev prisdannende, og at der derved meget let ville kunne opstå nogle tvistigheder mellem borgerne og staten, for det er helt oplagt, at en sælger til fonden synes, det er en smaddergod idé at få mest muligt for sin jord, men hvad med den landmand, der eventuelt står som konkurrerende køber? Jeg kunne godt tænke mig at vide, om ministeren har kendskab til klagesager i lignende situationer med f.eks. skovtilplantning og naturgenopretning, altså om der er nogen landmænd, der har følt sig forbigået.

Jeg er et meget frisindet menneske, og jeg er absolut tilhænger af forskellige forsøg og projekter, for det er jo en måde, vi kan forbedre og videreudvikle vores samfund på, men på den anden side kan man vel sige, at det dér med statsjord og statsbrug er afprøvet. I øvrigt er jeg principielt imod, at staten ejer jord.

Endelig har jeg svært ved at opfatte en forsøgsperiode på 10 år som et rigtigt forsøg. Jeg opfatter det snarere som noget, der er permanent.

På den konservative gruppes vegne skal jeg give tilsagn om, at vi vil tage endelig stilling, når vi har ministerens svar.

Sønderby (V):

Som det er sagt, og som det også står i teksten, er der tale om en fortsættelse af et iværksat frikommuneforsøg omhandlende Den Sønderjyske Jordfond, og derfor vil vi være meget positive over for forslaget. Vi har selv været med til at sætte forsøget i gang, og vi synes, det er godt, at ministeren nu kan få et lovforslag fremsat. Det skal også vedtages inden 1. januar, så man kan komme i gang dernede.

Ved førstebehandlingen af frikommuneforsøgsforslaget sagde Venstres ordfører, at vi ville være villige til at forlænge loven, og det ville jo være mærkeligt, hvis vi ikke også stod ved det, for vi ønsker fortsat at være et troværdigt parti.

Både i frikommuneloven og i denne lovgivning er der nogle bemærkninger – den konservative ordfører var også lidt inde på det – om, at det drejer sig om et 10-årigt forsøg. Det er altså en afgrænset periode.

Der står endvidere – og det synes jeg er væsentligt også i forbindelse med det, der blev spurgt om før – at jordfonden ikke skal være jordbesidder, men forudsætningen er, at are-

[Sønderby]

alerne hurtigst muligt skal afhændes igen, og at man lader Sønderjyllands Amt administrere den. Det tror jeg egentlig også vil være en god ordning. Det vil jo også bevirke, at pengene hurtigt kommer tilbage i fonden, og at man dermed kan være behjælpelig med at løse nogle af de spørgsmål, som den socialdemokratiske ordfører nævnte.

Jordfonden skal jo købe og sælge landbrugsjord og naturarealer fortrinsvis til jordfordeling, og der blev spurgt, om vi, der bor i Bramming-Esbjerg-området nord for grænsen, stadig væk skyldte Sønderjylland noget. Nej, genforeningen er gennemført, men jordreformen blev jo gennemført uden for Sønderjylland, og derfor er der stadig væk nogle arronderingsproblemer i Sønderjylland. Ministeren skriver også i bemærkningerne, at det må være en af de sidste ordninger, der skal gennemføres, før genforeningen er endelig.

Vi er tilfredse med lovforslaget, og vi forventer, at Sønderjyllands Amt sammen med kommunerne kan få sagen på plads, når det er vedtaget. Som det er blevet nævnt, er det ikke så mange af de sønderjyske kommuner, der endnu har villet indskyde de 500.000 kr. i fonden, men når loven nu bliver permanent for 10 år, tror jeg, man vil finde ud af, at det slet ikke er en dårlig ordning, og at kommunerne så vil gå i gang, for de har jo alle sammen nogle områder langs med banen og andre steder, hvor man kan bruge den.

Vi kan give tilslutning til lovforslaget ud fra det synspunkt, at det er en fortsættelse af frikommuneloven. Vi vil give lovforslaget en hurtig behandling, for ministeren har jo skrevet, at loven skal træde i kraft 1. januar 1994 – og det skal den jo også, når den anden lov udløber – så vi er klar til udvalgsarbejdet og vil hjælpe ministeren med at opnå, at lovforslaget bliver vedtaget inden.

Kristen Touborg (SF):

Jeg har nogle få bemærkninger at gøre til forslaget på SF's vegne.

Argumentationen hentes jo unægtelig noget langt tilbage i tiden. Af lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår det:

»... at der særlig i Sønderjylland af historiske grunde er behov for jordfordelinger til forbedring af landbrugserhvervets arronderingsmæssige forhold. Landboreformerne, der

blev gennemført i kongeriget fra slutningen af 1700-tallet, blev ikke gennemført tilsvarende systematisk i hertugdømmerne.«

Det er givetvis rigtigt, at der har været et særligt behov for jordfordeling i Sønderjyllands Amt. Men behov er der jo stadig. Hvorvidt der i dag er mere brug for jordfordeling i Sønderjyllands Amt end i det øvrige land, kan man dog godt sætte spørgsmålstegn ved.

Sagen er jo nemlig, at der ved ændringen af landbrugsloven i 1989 blev åbnet store muligheder for at modvirke hensigten med jordfordelingsloven: at give en bedre arronderingsordning.

Udviklingen de sidste fire år har nemlig vist, at der efter liberaliseringen af loven, bl.a. med hensyn til afstandsregler, i stedet sker en spredning af de enkelte ejendommers jordtilliggende. Der kunne således godt være behov for en jordfond, som dækker hele landet.

Men skal man tage fat på det virkelige problem, skal vi have ændret den liberale afstandsbestemmelse i landbrugsloven i stedet. Det foreliggende forslag behandler symptomerne, ikke sygdommen.

Vi vil dog forholde os positivt under udvalgsarbejdet.

Niels Højland (FP):

Som det fremgår af forslaget, er det jo en fortsættelse af det iværksatte frikommuneforsøg om Den Sønderjyske Jordfond.

Det har aldrig været Fremskridtspartiets politik og gode kop te, at staten skulle gå ind og opkøbe jord, men man må nok sige, at dette her er en af de bedste former for den slags, for der står jo i forslaget, at jorden skal afhændes til landbrugsmæssige formål så hurtigt som muligt og på den bedst mulige måde og til de handelspriser, som der nu er. Så må man jo bare håbe, at staten ikke køber for dyrt op og sælger for billigt.

Vi vil snarest stille nogle spørgsmål i udvalget om, hvor meget jord staten ejer på nuværende tidspunkt, mens forsøget har kørt. Vores endelige stillingtagen til forslaget vil selvfølgelig være afhængig af, hvor meget staten ejer nu.

Men umiddelbart er vi positive over for forslaget, der jo som sagt også i sin tid blev vedtaget af samtlige partier i Folketinget. Vi håber også, at vi vil kunne stemme for det til den endelige behandling.

Svend Aage Jensen (CD):

Det foreliggende lovforslag er en bunden opgave, som har sin oprindelse i ændring af lov om frikommuner, der blev behandlet her i Tinget i april 1992.

Centrum-Demokraterne tilsluttede sig helt tanken om at lade forsøget Den Sønderjyske Jordfond løbe i den planlagte tiårige periode, sådan som de fleste ordførere også gav udtryk for det i 1992, ikke mindst set i lyset af det eksisterende behov for forbedring af de arronderingsmæssige forhold.

Vi har bemærket, at det ikke er tanken, at fonden skal besidde jordareal i længere tid, og at ordningen kun er gældende for Sønderjyllands Amtskommune, fordi landbrugsreformerne dér ikke blev gennemført fuldt ud som i det øvrige kongerige i 1700-tallet. Naturligvis forventer vi ikke, at denne model vil komme til at sprede sig til resten af Danmark.

Som sagt støtter CD forslaget og vil medvirke til en hurtig udvalgsbehandling.

Hans Larsen-Ledet (RV):

Frikommuneforsøget i forbindelse med Den Sønderjyske Jordfond er efter rådikal opfattelse meget spændende. Og vi bliver ikke spor overrasket, hvis man indhøster perspektivrige erfaringer, som på et tidspunkt kan komme jordbruget i andre egne til gode.

Den sønderjyske model ligner meget de tanker om en jordbank, som tidligere har været fremme, og som Det Radikale Venstre har megen sympati for. Derfor kan vi anbefale forslaget.

Vi håber, at den lokale mulighed for midlertidigt opkøb af jord vil medvirke til, at der kan blive mange flere og velarronderede landbrug. Det betyder meget, at jorden er velbeliggende for driften og i forhold til landbrugsbygningerne.

Men jeg går også ud fra, at der tages hensyn til, at landevejene friholdes så meget som muligt for kørsel med store landbrugsmaskiner.

En radikal anbefaling.

Lysholm Christensen (KRF):

Det foreliggende lovforslag har til formål at give mulighed for fortsættelse af frikommuneforsøget Den Sønderjyske Jordfond, og dette formål kan Kristeligt Folkeparti fuldt ud støtte. Det er tanken, at man i fonden skal købe og

sælge jord og bruge denne jord til forskellige formål: bedre arrondering, naturgenopretning, skovrejsning, byudvikling, og hvad der ellers kan være af gode formål.

Vi finder, at det er en udmærket måde at få jorden fordelt på, så vi kan fuldt ud støtte lovforslaget.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Jeg vil gerne sige tak til alle ordførere på nær ordføreren for Det Konservative Folkeparti, som åbenbart her har fundet en flue i suppen. Det undrede mig lidt, for der er her tale om en videreførelse af den tidligere regerings lovforslag vedrørende frikommuneforsøg, så den tidligere regering gik ind for dette arbejde. Men jeg kan da i anledning af fru Bodil Tang Kristensens mange spørgsmål oplyse, at det er frivilligt for amt og kommune i Sønderjylland at medvirke i fonden. Status i øjeblikket er, at Sønderjyllands Amtskommune vil indskyde 10 mio. kr., og hver af de fem-seks deltagende kommuner vil indskyde ½ mio. kr. I øjeblikket er ca. 2½ mio. kr. indskudt. Bestyrelsen har haft sit første møde i september i år.

Som svar på nogle af de spørgsmål, der blev stillet, kan jeg oplyse, at staten ejer ca. 3.000 ha jord i Sønderjylland. Der har ikke været nogen negative svar ved høringerne, der er offentlig revision af fondene, og det er i øvrigt frivilligt, om landmændene vil deltage i det.

Det forekommer mig derfor, som om De Konservative leder efter et eller andet, de dog kan være imod, men resten af partierne i Folketinget var heldigvis for.

Til SF vil jeg sige, at jeg er enig i, at problemet bl.a. er afstandene.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 12:

Forslag til lov om ændring af lov om støtte til voksenuddannelse. (Ændring af støttesats).

Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen).

(Fremsat 6/10 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Lone Møller (S):

Det forslag, vi behandler her, er en konsekvens af regeringens arbejdsmarkeds- og skattereform. Det går i al sin enkelhed ud på at regulere satsen til voksenuddannelsesstøtte, så den svarer til højeste beløb på dagpenge. Årsagen til det er, at man ikke fremover skal svare arbejdsmarkedsbidrag.

Socialdemokratiet kan støtte forslaget og håber på en hurtig udvalgsbehandling.

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg bliver nødt til at sige det. Dette lovforslag dokumenterer desværre kun alt for godt, hvad vi i juni sagde om regeringens forhadte gennemtrumfning af både en omfattende arbejdsmarkedsreform og en omfattende skattereform: Det var lovjask.

Det foreliggende forslag går jo ud på at ændre satserne til personer på voksenuddannelse i henhold til de ændringer, der blev gennemført med reformerne på dagpengeområdet, og det er der logik i.

Men vi vil fra konservativ side bede regeringspartierne om selv at tage ansvaret for det lovjask, som vi blev præsenteret for i juni måned. Dette her er ikke det første, og det bliver heller ikke det sidste forslag, vi vil se fra regeringen, som skal rette op på de mange problemer, skatte- og arbejdsmarkedsreformen afstedkom i juni måned.

Vi beklager det, men det er konsekvensen, når man vil gennemføre så store ændringer på så kort tid.

Else Winther Andersen (V):

Der bliver ikke meget fantasi i dette indlæg i forhold til den sidste taler. Jeg må sige det samme som fru Pia Christmas-Møller: Det er

det, der kommer ud af at lave en så stor reform så hurtigt. Så er det, der opstår nogle alvorlige fejl, og jeg synes, det er meget beklageligt.

Jeg mener også, at regeringspartierne selv må tage ansvaret for, hvordan dette her kommer til at ende. Det er Venstres bud på denne sag.

Ebba Strange (SF):

Som det er blevet sagt af de tidligere ordførere, er det foreliggende forslag en konsekvens af den arbejdsmarkedsreform og skattereform, der blev vedtaget i slutningen af sidste samling. Da SF ikke havde del i hverken skattereformen eller arbejdsmarkedsreformen, vil vi også afholde os fra at tage stilling til dette forslag. Så vi stemmer hverken for eller imod, hvis det kommer til afstemning.

Poul Nødgaard (FP):

Fremskridtspartiet har ikke mange kommentarer til denne sag. Vi må nok give de ordførere ret, som har fremført, at forslaget skulle have været fremsat i forbindelse med skattereformen. Men tingene gik jo lidt stærkt, og livet skal jo også gå videre.

Jeg går ud fra, at nedsættelsen af disse satser er en opfølgning af skattereformen, idet man jo ellers ville risikere, at folk reelt får mere udbetalt pr. uge, fordi de ikke skal betale arbejdsmarkedsbidrag – sådan læser jeg i hvert fald loven.

Jeg kan undre mig lidt over – det kan være, undervisningsministeren kan svare på det, men jeg må læse det sådan – at det altså er de satser, vi skal godkende pr. 1. januar 1994. Men da arbejdsmarkedsbidraget stiger i 1995, 1996 og 1997, kommer der så nye love, eller kan den foreliggende lovgivning fortsat bruges, når arbejdsmarkedsbidraget stiger i løbet af de kommende to-tre år, vistnok helt op til 8 pct.? Det synes jeg det kunne være interessant at få at vide.

Venstres ellers udmærkede ordfører havde ingen bud på sagen, det synes jeg var lidt fatigt. Vi har da det bud, at vi er nødt til under en eller anden form at medvirke positivt til, at vi kan få dette forslag gennemført, for realiteten er, at hvis det ikke gennemføres, så vil en befolkningsgruppe få flere penge udbetalt, end den rent faktisk har krav på, når vi ser det i sammenhæng med skattereformen.